

I = INTERVIEWATOR; R = RESPONDENT

S.N. - Geolog

I: Profesiile părinților sau a rudelor apropiate erau în legătură cu mineritul?

R: Nu erau în legătură...

I: Sau cu geologia?

R: Nici, nici

I: Deci așa. V-ați petrecut copilăria în Alba Iulia?

R: Nu...mi-am petrecut copilăria într-o localitate mai rău famată așa care n-are nici o tangență cu mineritul, se numește Jidvei...

I: Aaaa...rău famată

R: Mă rog...inclusiv studiile gimnaziale, pe urmă liceale la Blaj...superioare la Cluj, la Babeș Bolyai

I: Studiile liceale aveau legătură cu mineritul sau a fost un liceu teoretic?

R: Nu, a fost un liceu teoretic, dar întâmplător, ceea ce nu există astăzi am avut disciplina „geologie” un an de zile...cu niște noțiuni așa...

I: Mai consistente de geologie

R: ...mai consistente

I: Față de acuma zic...nu...da...Apoi ați intrat la Facultatea de geologie de la...din cadrul Universității

R: Da...Facultatea de Științe Naturale Geografie, cu secția de geologie...

I: OK. Unde ați fost...bănuiesc că era repartiție pe atunci, nu?

R: Da, repartiție guvernamentală...am avut onoarea să fiu la repartiție cu domnul președinte Emil Constantinescu, cu care am fost în aceeași promoție, dânsul la București, eu la Cluj și ...repartiția s-a făcut în...

I: pe țară da...

R: pe țară da...într-o singură comisie, la București

I: Și ați luat repartiție la...

R: Am luat repartiție la Intreprinderea Geologică de Prospekțiuni București

I: București

R: Unde am și prestat vreme de 5 ani

I: V-a atras capitala sau orașul mare

R: Nu...nu...a fost așa o...

I: O hotărâre de moment?

R: Acuma sincer să spun, cred că am și greșit oare cumva că m-a afectat un pic cei 5 ani care au fost în afara domeniului de explorare și cu...însă a fost...m-am încurajat profesorul meu care, cu care am făcut licența...care a fost și în comisie și el m-am determinat...,„Măi, ia la Prospekțiuni sau la Institutul Geologic că acolo este crema geologiei și nu știu ce și acolo faci...”...și l-am ascultat și am și rezistat 5 ani după care....

I: Ați...

R: M-am transferat

I: La Baia Mare?

R: Nu...

I: Nu....așa

R: Deci pe cei 5 ani am locuit la București în chirie...

I: Da

R: În condiții așa de...cum erau pe vremea aia și erau un regim așa care nu m-a prea avantajat...că lucram așa în sistemul ăsta...6 luni campanie de teren în țară și 6 luni lucrări de birou în București...și eu ca chiriaș...trebuia să îmi mențin pe pe perioada de cele 6 luni în care nu locuiam, dar ca să am unde să mă întorc...trebuia să-mi plătesc chiria și pe perioada de teren

I: Total neproductiv, contraproductiv

R: Da...bineînțeles în perioada aia trebuia să plătesc chirie și acolo unde...mă rog...unde mă cazam în țară în diferite localități

I: În ce-ați lucrat în cei 5 ani în...în ce campanii...cam pe unde prin țară?

R: Păi am lucrat inițial în munții Vrancei și după aceea în depresiunea Transilvaniei, pe zonele salifere

I: Pe sare, în diapirismul sării

R: Da...

I: Da...De când locuiți în Baia Mare?

R: În Baia Mare din 1985

I: Cum ați ajuns aici?

R: Păi cum am ajuns...m-am transferat, deci după cei 5 ani m-am transferat la IPEG Maramureș....

I: Adică cu alte cuvinte ce v-a atras către Maramureș?

R: Păi mă săturasem de sistemul ăsta cu...

I: Am înțeles...deci asta a fost o opțiune pur...

R: Și...era atunci...asta spun în paranteză...era o mare luptă dacă aveai repartitie guvernamentală la o instituție din București, aveai șanse ulterior să obții buletin de capitală, ceea ce pe vremea aia era ...

I: Mare lucru

R: ...mare lucru...dar nu era asta singura condiție, deci am avut prima condiție, dar trebuia să ai domiciliul stabil în București și nu mai știu ce chestii...și am încercat eu 5 ani da...n-am reușit să-l...și atunci am zis să aleg o întreprindere, o instituție unde cât de cât să am o siguranță...o locuință sau...indiferent în ce condiții, să nu trebuiască să umblu cu...și atunci am ales IPEG Maramureș și în mod nesilit de nimeni, Baia Borșa. Pe considerentul că era singurul loc...și în Baia Mare nu prea erau condiții atunci...adică să-ți asigure locuință, mai ales fiind burlac...ceea ce la Borșa era asigurat. Era un cămin muncitoresc, dat în folosință nou...am obținut o cameră singur...și după puțin timp o garsonieră și la apartament cu 2 camere după întemeierea familiei. Deci toate condițiile de trai, mă rog...în condițiile de Baia Borșa, așa cum erau

I: Acolo ați dat prima oară piept cu mineritul să spunem. Ce impresie v-a făcut prima oară?

R: Păi ce să...nu...sunt un tip așa adaptabil, nu mi-am făcut nu știu ce probleme cu...sigur că a fost o discrepanță că..de la București la Baia Borșa...este un pic de ...dar nu, nu m-a afectat în mod deosebit...m-am acomodat...oarecum...nelucrând în mineritul, adică făcând prospecțiuni și explorare...dar oarecum eram asimilat și adoptat de tagma minerească că...

I: Sigur păi ați condus lucrări de explorare subterane, nu? Evident

R: Lucram...da ei erau un fel de beneficiari de-ai noștri, colaboram mult cu colegii geologi din exploatare și...

I: De multe ori condițiile de la IPEG erau mai...mai rele decât cele de la mină...

R: Mai rele...vorbesc de locul de muncă

I: Da...da...la asta mă...

R: ...erau...erau primele faze, era șantierul așa în sistem baracă

I: Zone izolate

R: Zone izolate...cu...

I: Fără infrastructură

R: Cu...fără anexe nu știu ce...vestiar așa încropit...spre deosebire

I: Plus înaintări în fund de sac majoritatea

R: A da, da, da...înaintări da...

I: În condiții destul de...

R: Unele erau în condiții ancestrale, transport cu caii, cu...mă refer la explorarea minieră

I: Explorarea cu lucrări miniere, nu?

R: Da...documentam și forajele de suprafață sau din subteran...a fost așa un...o perioadă

I: Aveți copii?

R: Da, am doi băieți

I: I-ați îndemnat spre meseria asta?

R: Eu nu, eu nu i-am îndemnat...amândoi s-au născut la Baia Borșa, nu i-am îndemnat și nici ei n-au...

I: Sunteți o persoană religioasă?

R: Da...sunt credincios așa...mai...mai moderat, deci nu sunt practicant

I: Am înțeles

R: Dar sunt așa, moderat așa și prin cultul la care eu aparțin oficial...care este Reformat Calvin, dar așa în sentimentul meu sunt ecumenic înrăit...adică particip la orice manifestare indiferent de cult, de...

I: Întrebarea era mai mult dacă acest lucru v-a ajutat în munca dumneavoastră cotidiană? Mai ales în mină

R: Acuma ce să zic...am zis că n-am fost un practicant așa că...mai ziceam câte un „Doamne ajută” sau „Doamne ferește” din instinct sigur că da...

I: Da...Profesia dumneavoastră este de geolog, da?

R: Da

I: Numai la Baia Borșa ați lucrat? Adică în afară de București?

R: Păi nu, am lucrat la Baia Borșa...deci...să zic...

I: Ne interesează un pic traiectoria dumneavoastră profesională

R: Da...acolo

I: De București ne-ați povestit, ați ajuns la Baia Borșa...

R: Da...acolo...15 ani să zic...ca geolog în ghilimele „de tarla”...deci cu prospecțiune, cu explorare...cu...documentare, cu așa...la sânge...pe urmă na...am fost promovat din 85 la sediu, dar am rămas legat tot de districtul Borșa-Vișeu...fiind un fel de coordonator de zonă pe lucrările de prospecțiune și explorare...asta până în 1997, când IPEG-ul s-a cam...am intrat în pensie de voie, de nevoie...având ceva condiții nu s-a pus problema....m-am reangajat destul de repede, după o lună la firma firma aia româno-australiană pe vremea aia, devenită pe urmă un timp româno-cazahă...S.C. Explorer...

I: Ne puteți spune un picuț așa pentru a înțelege...ce se făcea în faza de prospecțiune...ce se urmărea cu faza de explorare...ca un geolog de teren

R: Faza de prospecțiune în primul rând includea cartarea de suprafață și eventual ceva foraje de referință pe zonă...iar la explorare lucrurile se complicau...se...treceau în altă etapă

I: Se amplificau

R: Deci se făcea o rețea de lucrări miniere, completate cu foraje, documentare până la evaluare de resurse

I: OK...aceste resurse pe urmă intrau în procesul de valorificare, venea partea minieră

R: Da...da...bine...era o întreagă tevdatură, adică ele trebuiau...mă rog...geologul făcea calculul, calcul de rezerve se numea pe vremea aia că...nu exista diferențierea de rezerve...pe urmă astea trebuiau completate, un studiu de fezabilitate, prin niște încercări tehnologice, în fază de laborator, pilot și toate astea ajungeau la o confirmare de către o instituție centrală, se numea Comisia Republicană de Rezerve Geologice, care dacă îți dădeau o confirmare se făcea o încheiere și atuncia se puteau introduce, se puteau preda în exploatare...ceea ce se și întâmpla de regulă că era sistemul ăla când și exploatarea minieră avea un trend ascendent și avea nevoie de resurse...în mod fluent și corelat și cercetarea trebuia să țină pasul, și așa au mers lucrurile până la colapsul mineritului

I: Am înțeles că dumneavoastră ați fost...aaa...era Brigadă? Baia Sprie IPEG...Baia Sprie? Sau era...

R: Da...era la început se numea Secție și ulterior Brigadă Geologică Complexă

I: Ce ținea de...

R: Ce ținea de.....de întreprindere

I: Dumneavoastră ca șef Brigadă pe cine aveți în subordine? Cam care era ierarhia în...

R: Bine...eram adjunct șef Brigadă Geolog, exista un șef de Brigadă care de regulă erau minieri și...la Borșa cel puțin...care era Brigadă Complexă și un adjunct șef Brigadă geolog și un adjunct șef brigadă inginer de foraj...

I: Pe cele două domenii...foraje și lucrări miniere

R: Da...da...da...și mineritul fiind preponderent, sigur că șeful mare era minier...și în subordinea mea erau așa o formație geo-topo, mai multe echipe de geologi că eram...Borșa avea de regulă în jur de 10 puncte de lucru, în diferite etape...fiecare având o echipă, cel puțin un geolog și un tehnician, dacă nu 2 sau depinde de complexitatea lucrărilor și inclusiv topografii aferenți intrau tot în...în bucătăria noastră...deci formație geo-topo

I: Da...aveți și cei care recoltau probe, nu?

R: Aaa sigur...

I: De fapt toată documentația asta de evaluare a rezervelor avea la bază recoltarea, prelucrarea și analizarea probelor

R: Sigur...rezultatele analizelor, sigur aveam în fiecare punct de lucru, cum îi spuneam șantier avea și 1 sau 2.....2 că în mod normal unu

I: N-avea voie

R: N-avea voie singur...deși se făcea excepție la extractorii de probe...mai lucrau și singuri, dar nu era...

I: Înțeleg că față de exploatare, de partea minieră, această activitate era de o rigurozitate deosebită...pentru că de ea depindea rezultatul final al...

R: Da...da...da...

I: Și cerințele

R: Cel puțin se încerca să fie...

I: Cine era șeful dumneavoastră? Acuma mergem pe scară în sus. Cui îi dădeți seama?

R: Deci acolo nu dădeam seama...șeful mare era minier dar nu se băga el în domeniul meu...nu...atâta aveam legătură cu ei că la recepții noi stabileam duritățile și acolo mai erau niște mici

I: Mici neînțelegeri

R: Neînțelegeri care până la urmă se...iar la nivel de întreprindere aveam...era un Serviciu Geologic cu șef de serviciu și un geolog șef, care ulterior a devenit director adjunct geolog...deci exact sistemul de la nivelul de Brigadă.

I: Acuma ne vom referi un pic la condițiile de muncă...cum erau condițiile de muncă în mineritul de explorare?

R: Păi...exact...mai puțin că erau alt tip de lucrări, deci nu erau abataje, erau numai lucrări de înaintare, orizontale plus verticale, suitori cu condiții normale...sau...depinde cum le asigurai...era vorba de aeraj, de

I: În extinderea căror zăcăminte avea Borșa, Baia Borșa lucrări?

R: În extinderea tuturor zăcămintelor tradiționale, care în vremea aia la exploatare era Toroioaga, Gura Văii, Burloaia, Dealu Bucății

I: Așa...

R: Și toate erau în extinderea imediată sau oarecum adiacentă...deci...pe...

I: Am înțeles condițiile erau deosebit de vitrege în Toroioaga...

R: Da...păi erau niște...în Toroioaga erau lucrări la...peste 1500 de metri altitudine, bineînțeles cei care au prestat în Chile vor zâmbi...dar noi ne raportăm la teritoriile noastre și mai ales la iernile de altă dată...erau condiții destul de vitrege, de acces...de...

I: Frigul era...

R: Da...da....dar...

I: Din punct de vedere al geologului de explorare era vreo diferență, în afară de geneza zăcămintului, care era mai ușor de...de...de....să spunem de urmărit? Torioaga care era hidrotermal sau...în metamorfic?

R: Păi Torioaga era....Torioaga era mai ușor că era sistemul ăla clasic cu transversale cu galerii direcționale cu...aicea era un pic complicat că era...tectonica aplicativă și disjunctivă...extrem de avansată

I: Vă referiți la metamorfic

R: La metamorfic...deci corpul de minereu era tare...dislocat destul de frecvent și trebuia să intuiești unde să îl cauți după ce-ți ieșea din...intervalul de investigare

I: Da...știți de existența bolilor profesionale? Sufereau minerii de....aveau?

R: Păi cele tradiționale...silicoză....mă rog și fiind condițiile de mină, reumatisme, chestii din ăstea asociate, dar silicoza

I: Reumatismele nu erau recunoscute, nu tare...ca și boli profesionale

R: Nu...dar era mediu prielnic să stai și-n umezeală și...frig și...dar silicoza era unanim...

I: Ați avut probagii, ați avut extractori probe cu boli profesionale?

R: Da..da...da...da..

I: Dumneavoastră ați suferit din cauza lor?

R: Nu...

I: V-o ferit Dumnezeu

R: N-am apucat...bine nici n-am stat așa în șuturi în mină și...luni sau ani sau...decât așa cât îmi cerea profesia

I: Ne puteți spune o zi obișnuită când intrați în mină...o zi de dimineața până la ieșirea din schimb? Ce făceați dumneavoastră efectiv?

R: Da...mergeam cu schimburile de la...din Baia Borșa...din localitate...că acest șantier erau la 5, 10, chiar până la 20 de kilometri și apoi acolo...în șantierele care erau puțin mai avansate...aveam să zic biroul nostru, încăperea noastră acolo...baracă...un fel de vestiar și acolo...mă rog...de acolo intram în subteran...documentam lucrările, și miniere și de foraj...probele, deci se făcea documentarea primară la nivel de șantier, adică până la cartare...

I: Bun...au existat accidente în mină? A fost vreun accident care să vă impresioneze în mod deosebit?

R: Da...da...da....orice accident îi impresionant

I: Bineînțeles e o tragedie....

R: Cele mai frecvente erau cauzate de copturi...au fost, au fost...că într-un timp chiar îmi făceam așa un fel de...că am făcut foarte multe proiecte, am proiectat...nu știu câțiva zeci de

kilometri de lucrări și așa când se întâmpla câte un accident aveam așa câte o muștrare de conștiință...uite ăsta sau ăștia au murit în lucrările pe care le-am proiectat eu...n-aveam eu nici o...dar așa oarecum...

I: Subsidiar undeva vă durea...chestia asta

R: Cine dracu m-a pus să proiectez...că puteam să fac ce știu...altceva și nu....

I: Deci cauzele cele mai frecvente era din cauza

R: Din copturi din câte...au mai fost și din astea cu încărcatul, cu explozivul, cu nu știu ce din astea...incidentale....explozii incidentale...dar copturile cele mai frecvent, că erau și...era și structura geologică de așa natură că alternanțele alea de șisturi, unele mai friabile, altele mai puțin friabile, străbătute de fracturi, de falii....era destul de complicat de...avansat

I: Se arma mult?

R: Păi...da...așa dacă aș face o apreciere...cam 50% din tot ce se...se arma

I: 50% îi mult, aici era roca destul de instabilă din punct de vedere

R: Da, da, da

I: La ce nivel erau câștigurile salariale? Familia dumneavoastră se putea descurca cu...venitul din această activitate?

R: Da..erau...ceva mai bune decât în alte domenii să zic, în învățământ sau în medicină sau....atunci...bineînțeles la medic nu se punea problema că era altele....dar așa deci salariul normal era ceva mai mare

I: OK.

R: Oarecum se corela cu condițiile de...lucru

I: Mai știți ceva despre tehnici mai vechi de minerit? Acuma ne povesteți ceva de cal

R: Pai da...

I: Ați prins calul în mină?

R: Calul....da...calul l-am prins...dar în rest se lucra cu...deci erau deja...perforatoare cu apă...cu...n-am prins perforatul pe uscat, nu l-am prins...ăla s-a practicat ceva mai înainte...mașini de încărcat Rocomane, nu chiar peste tot...în galerii din astea secundare, în nu știu ce se mai încărca și manual...

I: Manual cu sapa și cu...

R: Cu sapa și cu lopata

I: Trocu...și cu lopata

I: Și cailor ai cui erau? Să nu-mi spuneți că erau angajați ai IPEG-ului

R: Caii erau...ba erau în inventarul IPEG-ului și a șantierului...cel care...grăjdarul era angajat sigur...

I: Da? Interesant...Existau diferențe...sau au existat diferențe între explorarea minieră dinainte de Revoluție și după?

R: Păi...

I: În afară de scăderea drastică pe an ce trecea a nivelului de lucrări? În afară de acest lucru...

R: Nu că...din punct de vedere tehnic să zic s-a mai avansat, a mai apărut utilaje ceva mai...

I:...performante

R: ...mai performante...dar nu în mod...subit

I: Mă refer la profesia...la profesionalizarea personalului

R:...aaa...da...da...existau la nivel de fiecare întreprindere, mai existau acele școli de ajutor miner, de miner...de deci..se făcea un curs...

I: Da

R: Înainte vreme se învăța la locul de muncă, se făcea calificare la locul de muncă cum se numea, da acuma se făcea un curs și primeai un atestat...pe toate ramurile, deci ajutor miner, miner, sondor, colector de probe...deci treceau toți printr-o perioadă de asta de...de instruire

I: Instruire practică

R: Și teoretică și mai ales practică

I: Cunoașteți legende, superstiții de pe la Borșa pe acolo, povești reale sau....bine că folclorul îi mare...

R: Cele clasice cu Vâlva minelor și nu știu ce da...nu...să zic ceva în mod deosebit legat de specificul locului nu...

I: Nu...deci tot ales...

R: Tot alea...

I: Universal valabile

R: Universale

I: Erau minerii superstițioși?

R: Unii...da nu așa să zic în mod excesiv...mai mult să zic așa credincioși deci...

I: Deci le venea din credință

R: La intrare în șut își mai făceau câte o cruce...sau invocau...

I: De ce lucrare sunteți apropiat sufletește așa...care e una dintre realizările dumneavoastră emblematice, care vi-i aproape de sufletul dumneavoastră?

R: Păi la Borșa am avut două zăcăminte...pe care le-am moșit așa de la evidențiere până la darea în exploatare...și două zăcăminte destul de semnificative, mai noi...e vorba de Dealu Bucății Est și Cornu Nedeei...și am avut și dincoace, zona Baia Mare, deci cât am lucrat la Explorer și Romalbyn Exploration vreo 3 obiective tot așa...adică identificate nu pot să le zic că lucrăm pe partea superioară a zăcămintelor, pe zonele oxidate făceam explorarea în ideea posibilității exploatării la suprafață...și am avut 3 obiective, unde am încheiat...am ajuns până la evaluarea de resurse

I: La Galbena – Lăpușna ați lucrat?

R: Da...

I: Deci ăla proiectu...ăla s-o dus până la nivel de perforare găuri de exploatare...ce s-o ales de el?

R: Aaaaa....da...da...exploatarea a exploatat puțin în carieră...

I: Da

R: Noi n-am apucat acolo să...vorbesc de Explorer și Aurul

I: Da da da...

R: Deci firma...noi n-am făcut decât explorarea până în faze finale, cu evaluarea de resurse, ceea ce s-a încheiat după 2000...a fost unu singur la Ilba, Hanău...

I: Da...

R: Care a ajuns să se și exploateze...într-o mică parte

I: Mai mult decopertă că până se...

R: Nu nu...s-a exploatat aproape 100 de mii de tone deci...în faza de exploatare experimentală

I: Pilot...da...da. Ați avut să spunem șansa sau privilegiul să lucrați și la stat la IPEG și la privat

R: Da...da...da...

I: Ne puteți spune vreo diferență așa...o diferență marcantă între cele două sisteme? Era unul mai aplicat decât altul? Era mai...

R: Ce să zic...pe mine mă...ceea ce m-a frapat a fost modul de...sistemul de explorare...și de urmărire al lucrărilor...pe când în sistemul de stat noi cel puțin...și nu numai noi deci se făcea pe un foraj...cât avea el 50, 100 sau sute de metri, se probau numai zonele care macroscopic aveau semnale că este o zonă utilă...

I: Asta intervine și subiectivismul geologului...de aici...aici

R: Da...dar nu că...bine...

I: Bine erau norme și normative

R: Știi, știi...uite ăsta e minereu, ăsta e culcuș coperiș și mai e...Aveau și probleme că șefii ne luau la rost că am probat prea mult...un culcuș, un coperiș, am făcut exces de...se încărcau costurile cu analize...pe când în sistemul capitalist, cel puțin aici...nu știu, dar cred că și-n altă parte...se proba tot forajul fără nici un fel de...

I: Da...e un sistem mai sănătos...e un pic mai obiectiv

R: Și de multe ori au apărut și surprize, mă rog nu de anvergură...pe zone pe care nici nu....nu dădeai doi bani

I: De ce v-am întrebat de Galbena – Lăpușna, pentru că îi un...un...să spunem un exemplu clasic...între 3 Lăpușna și ramura de acoperiș toată zona aceea e mineralizată

R: Da, da, da

I:...nu se vede macroscopic nimic...ce se vede?

R: Nu...nu...nu....

I: Dar la probare...

R: La probare...

I: Continuă....a ieșit așa-i?

R: Cred că o făcut 100 de foraje acolo...toate probate

I: Da...deci nu degeaba

R: Și am făcut și evaluarea de resurse pe aliniamente filoniene și inclusiv pe toată...pe tot tronsonul ăla...inclusiv inter filonian...bineînțele că ieșeau niște conținuturi mult inferioare dar cantități...

I: Da...păi...urmas să fie exploatare în carieră...

R: Și asta...urmas să se deceleze prin studiile de fezabilitate, de...de la caz la caz

I: Da...

R: Dar din păcate și astea au rămas în...că hai că mineritul...s-a închis ăla clasic cu abataje, cu panouri cu nu știu ce....dar ăsta de la suprafață...poate că mai putea să dănuiască și au cam fost și obiective

I: De ce s-a oprit? Și Hanău și Galbena?

R: Păi de ce s-a oprit? A intrat firma în insolvență...

I: Și n-a venit altă firmă să zică hai măi că...luăm noi

R: Nu că n-a mai..păi...uzina nu mai are...

I: Aaa...din cauza uzinei, de când cu

R: Și îi oprită nu de....că ea are și acuma...ăsta

I: Conservată...ar porni

R: Nu...are licență de exploatare, dar organele locale au scos zona respectivă care era zona industrială și au declarat-o zonă rezidențială

I: Vă referiți la Flotația Aurul?

R: La uzină...păi totul depindea de uzină...dacă mergea uzina și în ziua de azi se făcea și exploatare și se făcea și cercetare...mă rog așa la nivelul...

I: Da....

R: Respectiv...bineînțeles că a contribuit mult și accidentul ăla stupid...că poate că dacă nu se întâmpla ăla nu era așa o..reticența asta față de...ceea ce se numește cianură și...

I: Aaa...și o mediatizare negativă

R: Cine aude de cianură...nici nu...

I: Da...Erau sărbători religioase sau laice specifice mineritului?

R: Da...păi cele religioase se țineau așa destul de, de...să zic chiar și cu sacrificii...că în comunism nu prea da nu...minerii le respectau și se făceau așa pe blat deci...de Crăciun, de nu știu ce nu veneau la lucru sau...mă rog așa...și plus cele laice...mă rog, asociate...Ziua Minerului și zilele de 1 mai, 23 august când se mai practicau serbări câmpenești cu mici, cu bere, cu fanfară...exact în...stilul clasic și universal

I: Ați avut sentimentul apartenenței de un...să spunem...de o categorie specială? Ați fost mândru de munca dumneavoastră?

R: Păi am fost că v-am spus că am avut și niște realizări așa...mă rog pe plan sentimental...că e oarecare când ieși așa o...te duci pe o zonă începând cu...ciocănitul de la suprafață și cu hartă de suprafață și nu știu ce și ajungi să treci prin explorare...prin...evaluare de resurse și să vezi că ți-i s-a dus marfa la...la uzina de preparare...e un pic de da...hai să zic

I: De orgoliu profesional la urma urmei...sigur...cum să nu

R: De orgoliu...că nu toți îl au că...unii ba o practicat numai prospecțiunea sau...ce știu sau...au lucrat în laborator...nu că n-ar fi ceva important...însă noi aveam așa o...

I: Am pornit de la zero și...a ajuns

R: Am pornit de la zero și a ajuns să îl dai în exploatare

I: Da într-adevăr e o...

R: Era o satisfacție...

I: Minerii aveau un loc aparte în....acuma Borșa îi toată comunitate de mineri acolo

R: Cel puțin Baia Borșa era...hai să nu zic colonie dar era cartier mineresc deci...

I: Deci toți erau mineri acolo

R: Aproape...

I: Sau conexe

R: Aproape nu exista familie să nu aibe miner în familie

I: Da...Deci dacă erau priviți altfel de alte categorii profesionale nu are...nu are relevanță întrebarea pentru că toți lucrând în minerit...erau o mare familie

R: Da...și exista și o solidaritate așa...tagma minerească

I: De ce credeți? Munca grea?

R: Sigur...condițiile de muncă, de asta...te leagă, te...

I: V-a afectat personal închiderea...închiderea...să spunem închiderea IPEG-ului în cazul dumneavoastră nu a minelor neaparat...

R: Păi sigur că m-a afectat că...și la când am plecat de la Borșa aveam...reactualizasem și harta de suprafață și...mai apăruseră niște zone de perspectivă și ne făceam...așa...visuri că 100 de ani o să fie de unde să...să se exploateze...și ne-a afectat...Acuma pe mine personal, norocul că m-a prins așa la limita de pensionare...dar pe colegii mai tineri, pe ei i-a afectat mai...mai consistent...au trebuit să își...

I: Să-și redefinescă...obiectivele

R: Da...să facă reconversia profesională și...

I: Vestita reconversie profesională...Ce ar trebui să facă actuala comunitate pentru...prezervarea unor părți din industria asta emblematică definitorie pentru...

R: Păi în primul rând nu asta trebuiau să facă...trebuiau să conserve cât de cât niște, niște cioburi din minerit...așa pentru eternitate...și se putea...niște galerii conservate...niște...chiar și un pic de...transport cu tentă turistică prin subteran...prin...

I: Da...ajungem la un capitol drag nouă...acuma Baia Borșa prin definiție nu tare a fost generatoare de...

R: Da știu unde vrei să bateți...la florile de mină

I:...de flori de mină...dar...

R: Din păcate n-am avut

I: Toroioaga nu o generat nimic?

R: În Toroioaga n-am prea lucrat pe vremea mea că era deja explorarea terminată și noi lucram exclusiv pe zăcămintele metamorfozate...unde nu există flori de mină... există minereul așa să-i zic...nespectaculos

I: Noi avem de la Toroioaga în colecția noastră, a Muzeului, avem un aragonit frumos...și ne interesa

R: O fost...în Toroioaga o fost....

I: Aveți idee de pe unde a provenit ăla?

R: Nu știu...nu știu

I: OK. Cam atât despre florile de mină...

R: Da...bineînțeles că mă pasionează, îmi plac, dar n-am avut șansa să...

I: OK. Ne apropiem de sfârșitul interviului dumneavoastră...Ce a însemnat pentru dumneavoastră să lucrați în minerit? În mineritul de explorare? În prospecțiune?

R: Păi ce...în primul rând să-mi câștig pâinea și să asigur traiul de zi cu zi al meu și al familiei...și să prind pensia...asta așa într-un regim pragmatic...Bineînțeles că au fost și satisfacții...ceea ce vă spuneam înainte...

I: Da..da...realizările deosebite...

R: Dar din păcate cu colapsul mineritului...astea toate o rămas în...nu le mai bagă nimeni în seamă că...

I: O întrebare pur retorică așa...Dacă mineritul a intrat în colaps...IPEG-ul își avea, își avea rostul? Își avea...sensul? Ce credeți dumneavoastră?

R: Păi...da că IPEG-ul...mai ales în ultima vreme și-a cam diversificat activitatea, a lucrat și pe ape și pe roci utile și activități conexe...prelucrarea de...

I: Carierele...

R: Rocilor utile și...da...dar așa la anvergura clasică nu avea cum

I: Da...

R: Că dacă nu avea beneficiarul de bază care o fost unitățile miniere și pe asta s-a profilat...că IPEG-urile așa s-au născut peste tot...în țară câte au fost, vreo 7, au fost în zonele miniere

I: Da...Credeți că se va mai redeschide mineritul?

R: Sunt destul de sceptic dar...nu-i exclus...ăla...cel clasic cu subteran, cu abataje cu...nu cred...dar poate cel de suprafață...ce știu dacă...se vor evidenția ceva zone cu concentrații care chiar dacă la ora actuală nu sunt interesate...dar știu eu ce-o să fie pe...în decursul vremii...s-ar putea și în mod normal ar trebui să...

I: Deci resursa rămâne...

R: Resursa rămâne...și în mod normal ar trebui și valorificată...

I: Da...Ce sentimente vă încercă acum când rememorați vremurile trecute?

R: Păi...

I: Nostalgie clar

R:În primul rând...

I: Ați face altceva?

R: În primul rând...se corelează cu CNP-ul...care știți...poanta aia...că pentru mine cel mai bine a fost pe vremea lui Gheorghiu Dej că aveam 20 de ani, 20 și ceva de ani...chiar dacă n-aveam leafă sau nu știu ce dar...așa-i și cu...

I: Dacă ar fi să o luați de la început ați alege aceeași cale? Profesională mă refer

R: Păi...bănuiesc că da...mai ales dacă ar fi o conjunctură cum a fost...

I: Da...Ce credeți că ar mai fi de adăugat? Dacă...mai aveți ceva de adăugat dumneavoastră

R: Păi...n-am nimic deosebit...ceea ce am reușit să vă relatez sper că reflectă tot ce...am gândit și...

I: Da...domnule S. noi vă mulțumim

R: Și eu mulțumesc